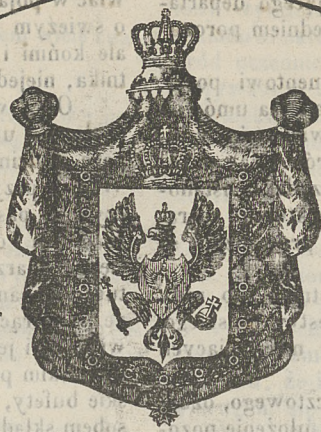

GAZETA W. KRÓLESTWA POZNAŃSKIEGO.

PRZEDPŁATA:

czworoletnie dla miasta Poznania 1 tal. 20 sgr.
na całe Prusy 2 tal.

INSERATY:

1 sgr. 2 fen. od wiersza na 4 szerokości
przyjmują się tylko w ekspedycji.

Drukarni i nakładem Drukarni Nadwornej W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: M. Kamiński w Poznaniu

Telegraficzna wiadomość.

Londyn, poniedziałek 12. Lipca. — Dzisiejszy Times donosi z Kalkuty pod dniem 3. z. m., że rękoszanie z Kalpi scigani przez angielski oddział zwrócili się ku Gwalior. Mharadscha Scindia miał ponieść klęskę i przybyć do Agry. Środkowe Indye wystawiają jako nader niespokojne.

Berlin, 13. Lipca. — Najj. Pan. raczył nadać sędziemu apelacyjnemu, tajemnemu radcy sprawiedliwości Bergius w Wrocławiu order orla czerwonego 2ej klasy z wieniec dębowym; dyrektorowi gimnazyalnemu Dr. Stinner w Opolu, tajemnemu dyrektorowi kancelaryi Pfuhl w ministerstwie finansów, nauczycielowi i organistcie Zimmer w Piskorzynie, powiecie wohławskim, order orla czerwonego 4ej klasy; niemniej nauczycielowi Wystyrk w Liszkach, powiecie rybnickim, powszechną oznakę honorową; a audytorowi korpusowemu gwardyi, radcy sprawiedliwości Schlitte w Berlinie charakter nadaudytora; jako i audytorom dwyziym Friccius 2ej dywizyi gwardyi w Berlinie i Kowalskiemu 1ej dywizyi w Królewcu charakter radcy sprawiedliwości; a justycyaryuszowi urzędu górniczego Schnackenberg w Tarnowskiej górze charakter radcy górniczego.

— Sprawa holztyńsko-lauenburska zdaje się niecierpieć dalszej zwłoki. Wielka część prasy niemieckiej uważa egzekucyę za tak pewną, że oznacza już nawet naprzód kontyngens niemiecki, który zostanie powołany do jej wykonania. Nie będzie on się składał z wojska pruskiego, ani z austriackiego, lecz z zbiorowych oddziałów kontyngensu państw mniejszych, mianowicie Saksonii, które stanowią korpus dziesiąty, mieszczący także w sobie kontyngens holztyński. Mysł ta uważa się za głęboko polityczną, zapewne dla tego, aby sprawa miała tem wyraźniejsze piętno sprawy czysto-niemieckiej, w której ani Prusy ani Austria nie są osobiście wcale interesowane; może i dla tego, aby mocarstwom zagranicznym odjąć wszelki pozór wmięszania się do niej.

Tymczasem rachuby te mogą zawieść patriotów niemieckich, pragnących od dawna podnieść jakimkolwiek energicznym aktem moralne i polityczne znaczenie rzeszy. Ostatnie wiadomości z Frankfurtu nie wspominają wprawdzie nie o zamiarach Danii, nie napomykają nawet, czy Dania odpowie lub nieodpowie na uchwale bundestagu. Podobne milczenie zachowuje i prasa duńska. Wszakże możnaby pójść o zakład, że Dania nie tylko odpowie, ale odpowie takim sposobem, że bundestag zapewne znajdzie dostateczne powody do odroczenia egzekucyi. Chyba że tajemni protektorowie Danii tak rzeczy ułożyli, aby spowodować starcie się jej z Niemcami, w co z trudnością przychodzi wierzyć. Są jednak, którzy wierzą. Tem większa potrzeba dla Niemiec być ostrożnymi.

Kwestyą załogi rastackiej Prusy wzięły na seryo, i zdaje się, że w niej od żądania swego nieodstąpią. Ponieważ sprawa ta nie przeszła jeszcze pod obrady bundestagu, domyślają się z tej zwłoki, że Prusy, Austria i Baden starają się ułożyć wprzód pomiędzy sobą. Zeit dowodzi, że Prusy w sprawie tej mają całą prasę niemiecką za sobą, tę nawet, która polityce ich niemieckiej wcale nie jest przyjaźna. Jednomysłność ta ma wypływać z słuszności prawa, na którem Prusy żądania swe opierają. Z powodu dwóch wymienionych spraw, bundestag nie może myśleć o wakacjach.

Berlin bawi się teraz głównie bufami paryskimi, mianowicie sztuką des petits protégés, którą codziennie powtarzają. Jest to zaiste *non plus ultra* blażeński komiczności. Cóż żądać, kiedy się trzeba śmiać i to śmiać do rozpuku. Komicy ci francuscy pojadą z Berlina do Wiednia.

Pogoda lipcowa nie szczególna. Cz.
Frankfurt n. M., 8. Lipca. — W ostatnich dniach tropiła policja tu-tajsza roznosicieli książek na dworcach kolei żelaznych, wydawane w Londynie, pismo czasowe rosyjskie, Dzwoń, redakcyi Herzena i znalezione egzemplarze skonfiskowała. Zakazano tymże roznosicielom rozdawać po kolejach i inne pisma rosyjskie.

— Wedle korespondenta nyrberskiego potwierdza się zupełnie, że między rządami większych państw niemieckich związku nastąpiła zgoda co do środków, jakich się chwycić wypada w razie, gdyby gabinet duński nie dał dostatecznej odpowiedzi na odezwę postanowioną w d. 20. Maja przez związek niemiecki. Wnioski o wykonanie egzekucyi dalsze mają pochodzić ze strony Austrii i Prus wspólnie. Korpus w tej mierze składać się ma z austriackich, pruskich, bawarskich i hanowerskich wojsk.

Królestwo Polskie.

Warszawa, 9. Lipca. — Najj. Pan. dozwolił Michałowi Mireckiemu, rodem z Królestwa Polskiego będącemu, który w r. 1846 za przestępstwo po-

lityczne, zesłany był do Syberyi, następnie zaś przeniesiony został na mieszkanie do Gub: Permskiej, powrócić do kraju, na zasadach manifestu z d. 26. Sierpnia 1856 r., z przywróceniem go do używania posiadanych poprzednio praw pochodzenia.

— W ukazie cesarskim za własnoręcznym JCMości podpisem do rządzącego senatu wydatnym z d. 19. Maja 1858 r., wyrażono:

„Uznawszy za właściwe, w widokach dobra służby, ażeby okrag pocztowy Królestwa Polskiego, pozostając w ogólnym składzie głównego zarządu poczt cesarstwa, był oddany bez pośrednie z wierzchnictwo Namiestnika naszego w Królestwie, zgodnie z przedstawionymi przez niego i przez głównie zarządzającego departamentem poczt. zasadami, rozkazujemy co następuje:

1) Okrag pocztowy Królestwa, ze wszelkimi podwładnemi, pozostając w ogólnym składzie głównego zarządu poczt cesarstwa, przechodzi pod bezpośrednią zależność od naszego Namiestnika i rady administracyjnej Królestwa Polskiego.

2) Wszelkie pocztowe dochody w Królestwie Polskiem, mają pływać do skarbu tegoż Królestwa, na którego koszcie pozostanie odtąd utrzymanie okręgu pocztowego i pokrycie wszelkich w ogólnie wydatków, służby pocztowej dotyczących. Tak dochody jako i wydatki pocztowe wnoszą się w ogólny budżet Królestwa; w zdawaniu zaś rachunków najwyższej izbie obrachunkowej Królestwa i w ogóle we wszystkich czynnościach i wewnętrznej korespondencji, mają być zachowywane formy i przepisy w Królestwie obowiązujące.

3) Opłata za korespondencyę tak wewnętrzną jak i zagraniczną, pobiera się według tej samej, co i w Cesarstwie taksy. Pobór opłat za korespondencyę i wszelkiego rodzaju posyłki, idące z Królestwa do Cesarstwa, wpływa do skarbu Królestwa, a za korespondencyę i posyłki, idące z Cesarstwa do Królestwa, do skarbu Cesarstwa. Przewożenie korespondencji i posyłek w granicach Cesarstwa, odbywa się na koszt skarbu Cesarstwa, a w granicach Królestwa, na koszt skarbu Królestwa, i dla tego tak korespondencyę, jak posyłki powinny być frankowane. Kasa pocztowa Królestwa nie odbiera żadnej od-biera żadnej opłaty ze zagranicą korespondencyę i posyłki przechodzące przez Królestwo z Cesarstwa za granicę i z zagranicy do Cesarstwa.

4) W razie zatracenia jakiegobądź cennej posyłki, wynagrodzenie tego kto ją na pocztę oddał, za okazaniem przez niego kwitu, wypłaci się przez tę kasę pocztową, której posyłka była podana i która za nią pobrała opłatę asku-racyjną. Jeżeli zaś zatracenie lub uszkodzenie posyłki oddanej na pocztę w Cesarstwie, nastąpiło w Królestwie i na odwrót, jeżeli posyłka, odprawiona w Królestwie, została zatracona lub uszkodzona w Cesarstwie, w takim razie zarząd pocztowy, w zakresie którego to się zdarzyło, obowiązany jest powrócić domierzoną poszkodowanemu wypłatę. Ostateczne zastosowanie wydanego wynagrodzenia do kasy pocztowej Cesarstwa lub Królestwa, będzie wyrzeczone w skutek wykrycia przez śledztwo winnych zatracenia.

5) skutkiem pozostawienia wydziału pocztowego w ogólnym składzie głównego zarządu poczt Cesarstwa, moc obowiązująca zawartych przez Cesarstwo z mocarstwami obcemi, konwencyj pocztowych, nie przestanie rozciągać się i w przyszłości na korespondencyę królestwa z miejscowościami zagranicznymi, to jest, że tej korespondencji, i nadal służyły wszelkie zmniejszenia opłat, jakie zostały dla niej otrzymane w roku 1851 na tej zasadzie, że wydział pocztowy w Królestwie, z takimże wydziałem w Cesarstwie, stanowi jeden jeden nierozdzielny zarząd.

6) Porządek biegu poczt w Królestwie, ustanowiony zastosowaniem do biegu poczt w Cesarstwie, pozostaje w dotychczasowem swem urządzeniu; zmiany zaś dotyczące biegu poczt w Cesarstwie i Królestwie, na łączących się traktach, nie inaczej będą mogły być wprowadzane, jak za poprzedniem porozumieniem się między Namiestnikiem Królestwa i głównie zarządzającym departamentem poczt w Cesarstwie.

7) Naczelnik okręgu pocztowego w Królestwie i poczt-dyrektor warszawski, oraz jego pomocnik, są mianowani przez nas na przedstawienie naszego Namiestnika w Królestwie i za porozumieniem się jego z głównie zarządzającym departamentem poczt w Cesarstwie, innych wyższych urzędników okręgu, do VII klasy włącznie, mianuje rada administracyjna; zamieszczanie zaś wszelkich dalszych posad służby pocztowej Królestwa, pozostawuje się zarządowi okręgu pocztowego.

8) Urzędnicy i oficyaliści, którzy weszli do służby pocztowej po 1 (13) Stycznia r. 1851 i nie należą do stowarzyszenia w Królestwie, nabędą prawa do pensyi emerytalnych, lub do wsparć jednorazowych, przez ustawę emerytalną zawarowanych, jeżeli dopełnią warunków, określonych przepisami o pensyach emerytalnych w Królestwie Polskiem.

9) O tem wszystkim, co w zarządzie okręgu pocztowego w Królestwie Polskiem wymaga naszego zatwierdzenia lub rozstrzygnięcia, wyjąwszy tylko przedstawienia do nagród, Namiestnik udziela wiadomości głównie zarządzającemu departamentem poczt, dla przełożenia nam. O środkach zaś zamierzanych co do służby pocztowej w Cesarstwie, a mających też styczność z okręgiem pocztowym Królestwa, ma być przez głównie zarządzającego departamentem poczt przedstawiono na nasze rozstrzygnięcie, po poprzednim porozumieniu się z Namiestnikiem.

10) Zarząd okręgu pocztowego, przedstawia departamentowi poczt, wszelkie potrzebne terminowicie wiadomości, jakie będą wskazane za umówieniem się głównie zarządzającego z namiestnikiem. Porozumiewania się w interesach bieżących, między urzędami pocztowymi cesarstwa i królestwa, pozostają na stopie dotychczasowej. Również nie zmienia się porządek, ustanowiony przez konwencje zawarte z Austrią i Prusami, według którego rozrachunki za korespondencją zagraniczną cesarstwa i królestwa, prowadzone są przez poczt petersburski.

11) W sprawach wymagających rozstrzygnięcia namiestnika lub rady administracyjnej królestwa. Naczelnik okręgu pocztowego Królestwa Polskiego, wnosi przedstawienia do namiestnika. O przedmiotach zaś niecierpiących zwłoki, naczelnik okręgu pocztowego donosi mu osobiście.

12) Zakres działania, prawa i obowiązki zarządu okręgu pocztowego, oznaczone będą szczegółowo przez urządzenie wewnętrzne, którego ułożenie pozostawiamy radzie administracyjnej Królestwa naszego, za poprzednim porozumieniem się Namiestnika z głównie zarządzającym departamentem poczt; — i

13) Przejście pocztowego w Królestwie okręgu pod bezpośrednią zależność od namiestnika, nastąpi w ciągu trzech miesięcy od dnia wydania niniejszego aktu naszego.

Wraz z dniem takowego przejścia, ustaje wypłacanie skarbowi Królestwa pobieranego dotąd przezeń z sum cesarstwa, wynagrodzenia, w zamian za czysty dochód, który poprzednio cesarstwo pobierało z poczt Królestwa.

Rządzący senat nie omieszkaj uczynić należyte ku wykonaniu niniejszego rozporządzenia.

Francja.

Paryż, 9. Lipca. — Najnowsza konferencja, która się odbyła w Etioles, wiejskiem pomieszkaniu hr. Walewskiego, ziszcza nadzieje, jakie na nią pokładano — wszystkie bowiem wiadomości, jakie się przekazać zdołały przez progi sali konferencyjnej każą wnosić, iż zgodzono się we wszystkich punktach, krom kilku podrzędnych. Słychać, iż połączonym księstwom przyznano tytuł Zjednoczonych. Natomiast wspólny senat zgromadzić się będzie nie co rok, ale co dwa lata w celu ogłaszania swych życzeń dla dobra Księstw Naddunajskich. — Dziwne posiedzenie konferencji wyznaczone na jutro w hotelu ministerstwa spraw zagranicznych.

— Projekt utworzenia nowej szlachty nie jest bynajmniej zaniechany, owszem w ministerstwie spraw wewnętrznych leży wygotowana obszerna w tej mierze praca przygotowawcza i wkrótce przyjdzie pod wyższe rozstrząśnienie.

— Słychać o nowo przedsięwziętych aresztowaniach, które mają mieć styczność ze spiskiem świeżo w Plombieres odkrytym.

— Dr. Yvan, dotychczasowy sekretarz w redakcji dziennika La Presse, opuszcza to miejsce aby wstąpić do ministerstwa księcia Napoleona, gdzie mu oddane będzie zawiadowanie stosunków między temże ministerstwem a prasą. Karol Chojecki (znany we Francji pod pseudonimem Charles Edmond) zamianowany bibliotekarzem ministerstwa, a p. Hubaine sekretarzem do rozkazów *secrétaire des commandemens*.

— Ahmed basza, król ewe egipski, który w wiadomej katastrofie na kolei nilowej zginął, zapisał testamentem milion franków w pieniądzu i pół miliona w drogich kamieniach Zofii Cruvelli (teraźniejszej baronowej Vivier). Otóż mi w Turku poczuć piękna artystycznego — wiadomo bowiem, że Ahmed basza nigdy nawet z słynną tą śpiewaczką nie rozmawiał, i tylko ją na scenie widział.

(Kor. Cz.) Zapowiedziana konferencja na dziś odbyła się, lecz przyniosła z sobą nowy rój wniosków i domysłów o złym lub dobrym dla Turcji toku rozpraw dyplomatycznych. W tych dniach pojawiła się tu broszura pod tytułem: „Napoleon III. et les principautés Danubiennes”. Jej wydawca Dentu, jej żółte okładki, format i tytuł, zupełnie też same, co miała owa sławna książeczka pana Lagueuerroniere „Napoleon III. et l'Angleterre”. Zrobiła ona pewne wrażenie. Hardo zaufana w swoją nieomylną *Indépendance belge* i Nord spieszą się z zapewnieniem, że obie broszury uczynione z podszeptu władz stojących u steru rządu francuskiego. Zapewne, że p. Lagueuerroniere, a przynajmniej nikt temu dotąd nie chciał zaprzeczać, by pisał z wyższego potrącenia. Ale co się tyczy teraźniejszego ogłoszenia na korzyść unii w Mołdawii i Wołoszczyźnie, mogą was zaryzykować, a to czerpiąc z pewniejszych i niezawodniejszych źródeł niż le Nord i *Indépendance*, iż do redakcji jego ani cesarz, ani nawet usłużny Lagueuerroniere bynajmniej nie należeli i że jej autorem nie jest ani urzędnik cesarski ani żaden dziennikarz. Jest to pisarz dobrze znający historię ostatnich 40 lat i przedewszystkiem chcący, aby Francja działała w duchu rewolucji 1793, a przynajmniej słowem jeżeli nie dziełem. Prędzej czy później dowie się publiczność o rzeczywistym nazwisku autora i będzie wiele śmiechu, że niewinne kaczątko (Lecanard) tak zrzęcznie oszukiwało najszczerzejszych lisów. Tymczasem księgarz Dentu przeda wiele egzemplarzy, może nawet i zrobi drugie wydanie, a pamphleciści będą łamać głowy i pióra nad odgadnięciem rzeczy, z której Bóg wie na co i po co zrobili zagadkę dyplomatyczną.

Fuad basza, dzięki swojej chorobie, ochrzczony został imieniem „agine diplomatique” i imię to zapewne zostanie mu na zawsze. Jako patriota i mniester turecki, Fuad istotnie, że nie ma z czego się cieszyć i za co dziękować dziś Francji. Sprawa Czarnogóry, ostatni rokosz w Kandyi i uoweski chrześcijan tureckich, znalazły tu swoje echo i Turcja w tem wszystkim smutną gra rolę. Ale zmyślenie anginy czy jakiej innej choroby, nie pomogłoby ani trochę Fuadowi wyjść z trudnego położenia, nie miał więc dla czego udawać. Oto o czem dzisiaj w niedostatku ciekawszych i ważniejszych wiadomości mówią tu najwięcej.

Paryż pomimo kilkodziennych skwarów zawsze pełny i nie widno, aby tłum na ulicach rzadniał. Niedawno, osoby mające za co jeździć na kosztowne przechadzki za miastem, wymyśliły, aby dla uniknięcia skwaru, przyjmować i oddawać wizyty w Bois de Boulogne wieczorem, to jest w nocy od godziny 11. do 1. Myśl ta podobała się wielom. Jakoż istotnie ugaszać się i rozmawiać w pojazdach, każdy w swoim, w długiej szerokiej alei, przy blasku gwiazd o świeżym powiewie, jeść lody, pić herbatę i pochwalić się nie tylko toaletą, ale koniami i liberyą służących, wszystko to mówię, znęciło niejednego ochotnika, niejedną lwicę i tygryskę.

Otoż w naznaczoną noc przeszło tuzin pięknych karet i koczów przyjechało na umówione miejsce. Uszykowani z obu stron alei, czekali przeszło parę godzin, wiecie na co? na przysmaki i wieczór zamówioną w Paryżu. Wóz z przysmakami zbłąkał się, nie znając dobrze drogi i jego wyborne pieczywa, pasztety, ciasta, lody dostały się komu innemu. Nie przeto jednak rozmowa i dobry humor osób siedzących w pojazdach zmniejszyły się. Śmiano się ze zdarzenia i wrócono do miasta aż o 3. Obecny tej wycieczki sekretarz tureckiej ambasady i jakiś Anglik niedawno z Indji przybyły, zrobili uwagę, że w gorących stronach Azji, ludzie dobrze wychowani śpią w dzień, a bawią się i jedzą w nocy, i że zatem jeszcze raz można sobie pozwolić w lasku bułońskim podobnej wycieczki pod warunkiem, aby nie spuszczać się na miejskie bufety, każdy pojazd zaopatrzysię w napoje i przysmaki. Takim sposobem składkowy piknik będzie pewniejszy i weselszy.

Książę Napoleon bardzo czynnie się zajął spełnieniem nowego obowiązku swojego. Zostanie on jak dotąd w Palais Royal, a dla jego ministerium, osad i Algeru, budują już naprzeciw hotel, przy ulicy St. Honoré.

Anglia.

London, 7. Lipca. — Królowa i ks. małżonek przybyli przed wczoraj wieczorem do obozu w Aldershot, a wczoraj odbył się wielki przegląd zgromadzonego tamże wojska, przeszło 22,000 ludzi. Obecność księcia Malachowy na tem widowisku nadała mu pewne znaczenie.

— Times rozwodzi się dzisiaj z uwagami nad nieprzyjaznym tonem, w jakim prasa hiszpańska przemawia o Anglii w skutek ostrego wyrażenia się w parlamencie o handlu niewolnikami. „Nie przeczymy, powiada Times, lord Malmesbury wyraził się energicznie, ale miał do tego prawo zupełne, gdyż nie masz nic haniebniejszego nad sposób, w jaki Hiszpania łamała swe najuroczystsze zobowiązania co do wprowadzania niewolników do Kuby. Rzecz pewna, nadmieniamy Times niżej, że gdyby lord Malmesbury choć najlżejszą dał nadzieję p. Dallasowi neutralności Anglii w tej sprawie, Kuba za dni 90 należałaby już do północno-amerykańskiego Zjednoczenia. Przypatrzmy się tej rzeczy bliżej. Jaki interes ma Anglia w integralności osad hiszpańskich? Od dawna już nie mamy innego nad moralny, bynajmniej zaś materialny. Owszem interes nasz materialny w zupełnej są sprzeczności z polityką, jakiej się trzymaliśmy ze względów ludzkości. Kuba w ręku obywateli amerykańskich byłaby o wiele zyskowniejsza dla nas targowiskiem aniżeli teraz, stosunki handlowe z Kubą amerykańską stałyby się o wiele rozleglejsze niżeli z hiszpańską. Dla tego jeżeli Kuba ma pozostać krajem hodującym niewolników, wolilibyśmy, aby przeszła w ręce Amerykanów.”

— Okręty „Niagara” i „Gorgon” zawinęły do przystani w Queenston z wiadomościami, że po drugi raz przedsięwzięte zanurzenie transatlantyckiego drutu telegraficznego spełzło na niczem. Do tej chwili nie masz żadnej wieści od okrętu „Agamemnon”, dla tego niewiadomy jest bliższy powód niepowodzenia. Eskadra drutowa miała do waleczenia z przeciwnymi wiatrami, morze wbrew wszelkim obrachowaniom bardziej było w tych dniach wzburzone, jak nigdy w miesiącu Czerwcu. Oficerowie przypuszczają, że drut zerwał się na pokładzie okrętu „Agamemnon” w oddaleniu 1000 mil od brzegów iryjskich i to po zanurzeniu już przeszło 250 mil. Jeżeli przypuszczenia prawdziwe, przepadł drut zanurzony, a wartość jego przechodzi 25,000 funt. szt. Stratę tę możnaby wprowadzić przeboleć, gdyby była nadzieja ponowienia przedsięwzięcia w tym jeszcze roku z lepszym skutkiem, ale wiara akcyonaryuszów osłabła.

London, 9. Lipca. — W Times czytamy: Można to już głosić na pewnej podstawie, że Najj. Pani i jej dostojny małżonek w początku przyszłego miesiąca udadzą się do Cherbourga, aby tamże odwiedzić cesarza Francuzów. Zamtąd puszcza się podróż do Koblency, gdzie czas niejaki przepędzą z księżną Fryderyko-Wilhelmową pruską.

— Wniosek, który Gladstone z pomocą rządu przeprowadził w komitecie do bilu indyjskiego, mało dopiero był w dziennikach rozbiegany. Pierwsza Morning Post zauważyła, że traci za bardzo amerykańskiem wszechładztwem ludu i antiangielskim radykalizmem. Times uznając takt i zręczność lorda Stanleja a żaląc się na taktykę liberalną tyle tylko powiada o poprawce Gladstone: „Artykuł włączony do bilu, a zakazujący armii indyjskiej operacji zaczepnych bez poprzedniego zezwolenia parlamentu, jest po prostu obłądą, niegodną prawodawstwa brytyjskiego.” Daily News w ten sposób mówi o całym bilu indyjskim: „Nie cieszy nas bynajmniej widok, że bil ten wyniesionym będzie do znaczenia prawa. Wstąpił on do niego ma źródło w głębościach i ogólnych powodach. Cała zasada bilu tego oddala możebność dobrego miejscowego zarządu w Indyach i wystawia na szwank czystość naszej reprezentacji ludowej. Z całej pełni przekonania i z dobrem sumieniem popieraliśmy rząd dwoisty, który dla wielu jest straszdyłem. Ale w rządzie dwoistym krajowcy indyjscy mieli obronę i opiekuna, który teraz usunięty. Gdy kompania weszła na bezdroża, krajowcy apelowali do rządu państwa; przeciw bezwzględny innowacyom rządu państwa osłaniała ich kompania. Nie byli to wprawdzie czuli i dostateczni opiekunowie, przecież lepsi niż żaden. Jeżeli bill z poprawką stanie się prawem, przejdą Indye pod władzę centralną, a ta jest z natury rzeczy despotyczną.”

Dania.

Kopenhaga, 8. Lipca. — Ze rząd królewski odpowie na uchwałę związku niemieckiego, nie ulega wątpliwości. Sądzą, że załatwienie tej sprawy nastąpi przez pełnomocników duńskich (przez króla wybranych) i niemieckich, których zamianuje związek niemiecki, i że proponuje, jako ostateczny środek, aby konstytucja z 2. Październ. 1855 ograniczała się tylko na właściwe królestwo duńskie i na księstwo szleswickie.

Austria.

Wiedeń, 9. Lipca. — Gazeta Ostdeutsche Post pisze, że Turcy ciągle się zbroją i że dobrze robi, niema ona wcale myśli na zewnątrz działać ale ma ona prawo i obowiązek uważać, jak każde inne państwo, że jest mocarstwem. Właśnie 100,000 ludzi powołała do broni.

Włochy.

W Liworno miało przyjść do zakłóceń spokojności, przy czem wiele znamiennych osób się skompromitowało.

Hiszpania.

Madryt, 6. Lipca. — O'Donnell nader skrzętnie oddala z urzędów i posad wojskowych zwolenników dawnego składu gabinetu, i przywraca mężów swego sposobu myślenia. Zmiany te nietylko dzieją się w stolicy i po prowincyi, ale i przy poselstwach zagranicznych.

Madryt, 9. Lipca. — Czytamy w Correspondencie: Ministerstwo hrabi Lucena jest równie gotowe jak poprzedzające, zażądać od Anglii wyjaśnienia słów obraźliwych, wyrzeczonych przez lorda Malmesbury. Depesze w tej mierze odejść mające podpisze minister spraw zagranicznych.

— Wedle Correo postanowiono na wczorajszym posiedzeniu rady ministrów rozwiązać izbę deputowanych. Wybory nowe rozpoczną się pewnie 15. Września, a nowy parlament zbierze się 1. Października.

Czarnogóra.

Cettinie, 29. Czerwca. — Wedle gazety Ostdeutsche Post panuje od dwóch dni w Czarnogórze wielka radość. Cesarsko rosyjski konsul z Raguzu udał się 27. m. b. w gronie liczmem przez Cattaro do Cettiny, w celu wręczenia księciu Danilowi dodata od 3 lat senatowi czarnogórskiemu odebraną w ilości 27,000 dukatów. Konsul, w którego towarzystwie znajdowało się dwóch rosyjskich i trzech francuskich oficerów marynarki, przyjmowany był od ludności oznakami wielkiej radości i uniesienia.

— Gazeta zagrzebska donosi, że 8 dział zabranych Turkom pod Grahovem sprowadzono do Cettiny przy okrzykach radości i uniesienia.

Kronika miejscowa.

Z nad Orli. — Na początku tego miesiąca przybył JW. naczelny prezes W. Księstwa Poznańskiego p. Puttkammer, w towarzystwie JW. pana tajnego nadradcy Linke z Berlina i W. pana radcy rejencyjnego Budtke z Poznania do Koźmiana, ażeby przed niedawnym czasem kupiony zamek koźmiański obejrzeć i jak najprędzej restaurować kazać. Zamek ten w bardzo pięknym położeniu, z obszernym ogrodem, kupiła prześwietna rejencya za 9000 tal. w celu, ażeby tu po odbudowaniu tegoż seminarium nauczycielskie (niewiedzieć jeszcze czy katolickie, czy ewangelickie) zaprowadzić. Reparacya całej budowli ma wynosić blisko 20,000 tal.

Zwiedzwszy zamek, przybył JW. pan naczelny prezes także i do kościoła katolickiego, gdzie w tym roku piękną wieżę 6000 tal. kosztować mającą, za staraniem Wgo księdza dziekana Gagackiego, stawiają;

Podziwiając ołtarz wielki kościoła tego, cały pozłacany, przedstawiający w obrazie Wniebowzięcie Matki Boskiej a wyżej Jęj ukoronowanie snycerskiej roboty, udał się potem do sklepu, gdzie zwłoki s. p. Aleksandra Przyjemskiego, dawniejszego dziedzica Koźmiana, w obszernej miedzianej trumnie spoczywają. Coś dziwnego, blisko 200 lat, jak zwłoki tego czeigodnego męża pochowano, a jeszcze do tych czas są całe i nie naruszone. W trumnie przy nogach tego ciała, leży list napisany przez Jaśnie Oświeconego księcia arcybiskupa Raczyńskiego, trzema Jego pieczęciami zapieczętowany, z napisem:

„Ten list ma być położony u nóg s. p. Aleksandra Przyjemskiego bez odpieczętowania.“

Co w tym liście stoi, dla czego ten list ma tam leżeć i w czasie uledeć zniszczeniu, to niewiadomo.

— Z więzienia Koźmiańskiego, potężnym murem opasanego, gdzie dzień i noc wojsko stoi na straży, uciekło w tych dniach trzech więźniów i wprowadzie w taki sposób; „Doniesiono dozorcóm więzienia, że trzech więźniów się zmagia do ucieczki, dla czego ich do najciemniejszej wtrącono komórki. Nie mogąc stąd uciec przez okno, ponieważ było bardzo małe i w mocne kraty opatrzone, robia pewnej nocy otwór w piecu (opalany ze sieni) chcąc przez piec przejść do sieni, lecz drzwieczki ze sieni wychodzące były zamknięte na kłótkę. Niewiedząc innej rady wspinają się i wychodzą kominem trzypiętrowym na dach, z dachu zeskakują na ziemię (od nikogo nie spostrzeżeni) i tam jakimś sposobem przez mur, kilka łokci wysoki, i uchodzą. Jednego z nich, okótego w łańcuchy przyprowadono, pozostałych zaś dwóch wysledzić nie można.

— U nas nad Orlą, smutny wydarzył się przypadek przed kilku dniami. Syn jednak pewnej wdowy młynarki, widząc zbliżającą się burzę, z największym pospiechem zaczął wyplatać wiatrak, w tem piorun uderzył w wiatrak i chłopca na miejscu zabił, wiatrak zaś mało został uszkodzony.

— Po suszy wielkiej, jaka w nacznych stronach panowała, padają teraz dość często deszcze, lecz niestety, nie są już w stanie na pół prawie przez posuchę wyniszczonego zboża, przyprowadzić do pożądaney pory. Kartoflom służy deszcz bardzo, w skutek czego kwitną i rosną.

(Nadesłano.)

Z przyjemnością, chociaż żałujemy, iż tak późno, donosimy dziś jeszcze Szanownej Publicznosci o popisie uczennic na dniu 1. Lipca r. b. odbytych w zakładzie sióstr Urszulanek w Poznaniu. W obec Najprzewielebniejszego Arcypasterza, JW. Sufragana, kilku członków przenajświetlejszego kapituły i kilku w sprawie wychowania gorliwszych duchownych; w obec JW. naczelnego prezesa, prezesa regencyi, dyrektora policyi i delegowanego na ten cel radcy szkolnego; nakoniec w obec świetnej a nader licznie zgromadzonej publiczności, składającej się już z rodziców i krewnych uczennic, już też z osób w szkolnictwie lub piśmiennictwie krajowym znakomitych, odbywał się ten akt uroczysty w porządku i ładzie, jakimś zwykły wydawać tylko w zakładach, które przez długoletnią rutynę i pilność zdołały już zasłużyć sobie na poważne imię w dziejach szkolnictwa naszego. Uczennice i nauczycielki bądź świeckie, bądź zakonne, w czasie tego popisu z zadania swego wywieżywały się jak najświetniej. Z największym zadowoleniem przyjęła publiczność, mianowicie zaraz

pierwszy popis klasy III, gdzie na końcu, urządzona chóralnie, deklamacya nie jedną osobę nawet do łez rozrzewnić zdołała. Toż samo powtarzało się przy kilku świetnych ustępach popisu tak II, jako i I. klasy. Podniosła wrzście stopień uroczystości w niezwykle sposób serdeczna a pełna taktu przemowa księdza dyrektora tegoż zakładu. A gdy arcypasterz, widocznie rozczulony wynurzonymi sobie dziękami za okazywane względy i pomoc niesioną zakładowi skłonić się raczył na prośbę mowy do własnoręcznego rozdania nagród uczennicom z klas niższych posuwajacym się, i gdy te z nazwiska przywoływane z największą skromnością zbliżały się, by z rąk arcypasterskich przykleknawszy odebrać drogą dla siebie pierwszjej promocyi pamiątkę; natenczas, niewiem, ażali jedno serce bez rozczulenia pozostać mogło. Modlitwa przez czeigodną matkę Przewielebną prowadzona cały akt ten uroczysty zakończyła.

Tak odbył się pierwszy popis publiczny, niejako pierwsze żniwo, z kursu rocznego u sióstr Urszulanek. Zakład ten, aczkolwiek dopiero od ś. Michała r. z. otworzony, a zatem ledwo trzy kwartały istnienia liczący, dziś jeszcze z rozmaitemi trudnościami pierwiastkowego urzadzania swego walczący, już w wypadkach egzaminu publicznego, równa się z najdawniejszymi pensyonatami żeńskimi miasta naszego. Czyżby to nie miało prowadzić do słusznego wniosku, że i w czasie rocznego biegu nauk, samymże sposobem nauczania, z drugimi się równać? Muzyka, fizyka, arytmetyka, historia powszechna, język angielski, literatura trzech narodów żyjących, w tak krótkim czasie do tak wysokiego posunięte stopnia, czyż nie świadczą dostatecznie o rozległości nauk w nim udzielanych? A dzielność kilku mianowicie nauczycielek, już w czasie popisu publicznego okazana, czyż nieupoważnia do wniosku, że nauczanie żeńskie w zakładzie klasztornym rzeczywiście też samą skuteczność mieć może, jaką zakłady świeckie, mężkiem nauczaniem szylane, rzekomo się odznaczają?

Co zaś najwięcej ujawniało wszystkich słuchaczy, to owa niesłychana swoboda i wesołość naturalna, z jaką wszystkie uczennice we wszystkich klasach w czasie popisu odpowiedzi dawały. Ani śladu tam owej nierozsądnjej a przykrzej dla słuchacza lekliwości, jaka się niekiedy w świeckich zakładach spozstrzegać daje; ani śladu jakiejś ponurości klasztornej, jakiegos zakonnego zniechęcenia swobody lub przyrodzonej samoistności człowieka jakich się adwersarze klasztornych zakładów zwykle najbardziej obawiają. Czegoż ta okoliczność dowodzi? Otóż jak z jednej strony pewności umienia w uczennicach, tak z drugiej strony właściwości taktu w postępowaniu nauczycielek. Dowodzi ona oraz tej prawdy, że klasztorne utrzymywanie w czystości duszy dziewczęcia, że codzienna, klasztorna, praktyka religijna snąć więcej przyczynić się zdoła do rozwinięcia i utwierdzenia niewinnej swobody i prawdziwej samodzielnosci duszy, niżeli wszystkie liberalniejsze a lóźniejsze sposoby i środki pedagogiczne świeckie.

Rozmaite wiadomości.

— Spady wód Lyambyi czyli Zambesi, w środkowej Afryce w dziedzinie króla Sekeletu, przyćmią niebawem sławę katarakty na Niagarze w Ameryce. Już z odległości pięciu do sześciu mil angielskich widać pięć olbrzymich słupów jakby z porzoru, u dołu jasne, w górze ciemne jak chmura. Okolica cała jest płaska, a roślinność przepyszna, pięknością zakwycąca podróżnego. Rzekę zdobią wyspy porośnięte drzewa i kwieciami oblane. Po nad pierwsze palmy wznosi się małpom chlebowawczy baobab, o gałęziach, o gałęziach co u nas za pień stać mogą. Obok niego rośnie srebrzysty „mohomono“ co pod zwrotnikiem uchodzi za ceder libański i przedziwnie odbija od posępnego i cienistego „mocuri“, który stoi jak obłany w owoce w owoce szkarłatne. Ktoby chciał inne opisywać przewa, znalazłby wiele podobnych naszym, do dębu, wiąz, kasztana, ale nikt w świecie nie jest w stanie wyobrazić sobie wszystkie wdzięki, wszystkie śliczności tej okolicy, jeśli jej nie widział. Tą okolicą zbliża się ku spadom Lyambyi i nazwana jest „kataraktą Wiktoryi“.

— Od dnia 1. Stycznia do 31. Grudnia r. z., przybyło do rozmaitych portów Stanów Zjednoczonych, niemniej jak 3,970,018 wychodzców; najwięcej przybyło w 1851 i 1854 roku, gdyż w pierwszym 408,828, a drugim 460,474 wychodzców. Więcej jak trzecia część składała się z Niemców.

— (Szkoły w Rosyi.) — W ostatnich latach całe ogromne państwo rosyjskie, liczące blisko 70 milionów ludności, nie miało więcej nad 2142 szkół i 6 uniwersytetów. Teraz nowy minister oświecenia Kowalewski przygotował projekta, aby w całym cesarstwie wprowadzać szkółki wiejskie, których tam dotąd nie było.

(Nadesłano.)

Wiadomości literackie.

Z przyjemnością witamy książkę, która w tych dniach wyszła pod tytułem: „Polska, dzieje i rzeczy jej rozpatrywane,“ przez Lelewela tom I. Stanowi ona nader bogaty zasób materyałów niezbędnych dla historyka, chcącego się obeznać z uczonymi, którzy pracowali na polu historii polskiej, tak cudzoziemcy jak i swojscy pisarze, tak w swoim jak i języku obcym. Prócz tego znajdzie w dziele tem czytelnik jasny obraz mechaniki wewnętrznej, urzadzzeń Polski, sejmów, obrad kraju, przechodząc nadto kulturę kraju i szczeble jej, drukarstwo, język i postępowanie, z pisarzami tu celującami spotyka dalej abecadłowy rozkład znamienitych ludzi, nareszcie dołączony tytuł rozmaitości wyluczający cudzoziemców, co się pobytam swym w Polsce pamiętnymi stali i Polaków w cudzych krajach się odznaczających. W każdym artykule przychodzi nam podziwiać uczoność i trafność sądu autora, który, są słowa autora, od 50ciu i 60ciu lat rozpatrywał: chronologię, genealogię, jeografię, politykę, prawodawstwo, urzędy; dzieje w powszechności i osobno Litwy i Rusi i narodów; dzieje kultury i piśmiennictwa, bibliotek i druku, historyków i jeografów; bałwochwalstwo, monumenta, monety, grobowce, budowy; herby pieczęci, dyplomata, pismo; ubiory, obyczaje i zabytki starożytne. Niepodobna w krótkich słowach objąć tak obfitego i treściwego zebrania bogactwa przedmiotu i dla tego odsyłając ciekawego czytelnika do dzieła samego, przytoczmy w końcu główne tytuły onego, jakimi są: Dziejopisarstwo; chronologia; historia; jeografia; polityka; kultura; abecadłowy rozkład znamienitych ludzi; rozmaitości; przydane są doń: tablice genealogiczne 1) Ród Piastów; 2) Ród Gedyminów; 3) Sobieski, Leszczyński; 4) Ostrogski i ordyna-

Dzien.	Stan termometru		Stan barometru.	Wiatr.
	najniższy	najwyż.		
5. Lipca	+ 6,3°	+ 16,7°	27" 9,5"	Poł. wsch.
6. "	+ 9,2°	+ 21,9°	27" 7,4"	Poł. wsch.
7. "	+ 11,2°	+ 22,7°	27" 6,0"	Poł. wsch.
8. "	+ 11,0°	+ 18,8°	27" 9,5"	Zachodni
9. "	+ 11,3°	+ 20,3°	27" 7,4"	Poł. wsch.
10. "	+ 9,2°	+ 13,5°	27" 7,0"	Poł. zachod.
11. "	+ 9,0°	+ 15,3°	27" 7,2"	Poł. zachod.